



منشاء فرهنگ بی تفاوتی در غرب / امر به معروف و نهی از منکر اوج توجه به دیگران است

یک پژوهشگر عرفان اسلامی با اشاره به اینکه جامعه اسلامی جامعه ای است که انسانها از طریق باطن دینی به یک سلوک معنوی و روحانی رسیده باشند ...

یک پژوهشگر عرفان اسلامی با اشاره به اینکه جامعه اسلامی جامعه ای است که انسانها از طریق باطن دینی به یک سلوک معنوی و روحانی رسیده باشند و به تهذیب و تزکیه نفس بپردازند. برای همین است که امام حسین(ع) فرمود اگر دین ندارید لااقل آزاده باشید: یعنی اگر نمی توانید به اصلاح نفس بپردازید نتوانید باطن خود را به نور ایمان و ولایت منور سازید حداقل مثل سایر انسانهای دیگر زندگی کنید. به گزارش خبرنگار مهر، بی تفاوتی نسبت به دیگران یک ارزش غالب در فرهنگ غرب است که همه نسبت به رفتار یکدیگر بی تفاوت هستند، معتقدند نباید کسی به کار دیگری کاری داشته باشد، مگر اینکه تزامم حقوقی ایجاد شود که در این صورت قانون فصل الخطاب خواهد بود. اما دین اسلام انسانها را در قبال یکدیگر مسئول می داند.

دکتر علی محمد صابری استاد گروه فلسفه مجتمع آموزشی تربیت دبیر پیامبر اعظم(ص) در مورد اینکه در فرهنگ اسلامی توجه به دیگران مبتنی بر چه اصلی است و مسئولیت داشتن نسبت به دیگران به چه میزان مورد تأکید قرار می گیرد به خبرنگار مهر گفت: فرهنگ غرب برای اینکه مبتنی بر قانون سکولار است و فرهنگی است که قوانینش را خود بشر نوشته است و از منشأ الهی بهره نبرده است بی تفاوتی در آن زیاد است. در حالی که انسان یک مجموعه ای هم از صفات حیوانی و هم قوه فکر و تعقل است که بایستی بر نفس خودش مسلط شود.

وی افزود: در فرهنگ اسلامی برای اینکه اخلاق پسندیده را برای زندگی انسان به منصف ظهور می رساند، اسلام می خواهد که بشر اخلاق نکوهیده را جلویش را بگیرد البته در غرب هم همین هدف مطرح است اما آن منشأ الهی ندارد. اینچنین است که تا یک جاهایی اخلاق غربی بواسطه عقل پیش می رود ولی در یک جاهایی می ماند و به خاطر همین بحرانهای خانوادگی، تزامم بین افراد، بی تفاوتی در آنجا می بینیم. فرهنگ ایثار و فداکاری و از خودگذشتگی و محبت به همدیگر در آنجا خیلی معنا پیدا نمی کند. زیرا منشأ الهی ندارند.

این استاد دانشگاه فرهنگیان تصریح کرد: در عالم اسلامی انسان مؤمن باید همواره مراقب اصلاح نفس و تهذیب و اخلاق درونی خود باشد. تا بتواند این ملکات نفسانیه نگهدارنده از عمل بد او باشد و وادارنده به عمل نیک باشد. اگر این بشر دست به یک خودسازی فردی بزند قطعاً جامعه هم اصلاح می شود.

این محقق و پژوهشگر حوزه فلسفه و عرفان اسلامی ادامه داد: این مسئله البته به خواندن کتب اخلاق و خواندن حتی احادیث و اخبار و قرآن و به اینها نمی شود بسنده کرد. به هر حال نفس بشر است نفسی که کوبیده شود سریع می خواهد بلند شود. این مسئله نیاز به مجاهده با شیطان نفس و عزم و اراده قوی دارد. از باطن بزرگان و عرفا که اینها به عشق و ولایت که شأن یک انسان کامل است می توان برای رهایی از بشر امروز از تاریکی جهل و عالم حیوانی به سمت نور و علم هدایت استفاده کرد. این شوق و محبت ایمانی در دل فرد ایجاد می شود آنوقت است که تیشه به ریشه نفس زده می شود. یاد خدا می شود و خرده خرده دوستی های دنیا که زائیده انانیت و خودسری ماست این بی تفاوتی زائیده تکبر و خودسری های ماست که مایه هر خطا و اخلاق زشت است. باید این خودسری ها از بین بروند و اقتدار بر نفس بیشتر شود. انانیت که از بین برود محبت جایش را می گیرد آنوقت نسبت به جامعه و افراد جامعه بی تفاوت نخواهیم بود.

صابری اظهار داشت: با خدمت کردن به افراد جامعه محبت خودمان را نشان می دهیم. خدمت آبیاری محبت است. هر چقدر بیشتر خدمت کنیم محبت ما به خلق خدا بیشتر می شود. امر به معروف و نهی از منکر هم یکی از مصادیق بی تفاوت نبودن در جامعه اسلامی است. جامعه اصلاح نمی شود مگر از طریق اصلاح خود افراد. امر به معروف باید عالم به معروف باشد یعنی با معرفت علم به فضایل اخلاقی علم به واجبات پیدا کند و عمل هم کند. پیغمبر می خواست فرزند مسلمانی را از رطب خوردن منع کند گفت امروز من رطب خورده ام رطب خورده کی تواند منع رطب کند.

این محقق و پژوهشگر حوزه فلسفه یادآور شد: ناهی از منکر هم باید خودش در وجودش هیچ منکری نباشد و از محرمت دوری کند. اینچنین است که امر به معروف و نهی از منکر بر فرد واجب می شود و گر نه باید آن را به حکومت و جامعه بسپاریم اگر خودمان شایستگی نداریم. باید مراقب اعمال و رفتار خودمان باشیم. حساب خودمان را قبل از حساب دیگران نکنیم و پندار و گفتار و کردار خود را در ترازوی عقل به میزان رضایتمندی خدا بسنجیم. باطن خود را به نور ایمان منور کنیم مطمئناً اخلاق نیک که نمونه بهشت در انسان است آشکار می شود و از خلق و خوی های زشت که نمونه زبانه جهنم است پاک نمی شویم و اصلاً

نمی توانیم جامعه اسلامی داشته باشیم.

وی تأکید کرد: جامعه اسلامی جامعه ای است که انسانها از طریق باطن دینی به یک سلوک معنوی و روحانی رسیده باشند و به تهذیب و تزکیه نفس بپردازند. برای همین است که امام حسین(ع) فرمود اگر دین ندارید لااقل آزاده باشید. یعنی اگر نمی توانید به اصلاح نفس بپردازید نتوانید باطن خود را به نور ایمان و ولایت منور سازید حذاق مثل سایر انسانهای دیگر زندگی کنید.